

poleg Grenlandije prodrlo v severno okrožje proti tečaju.

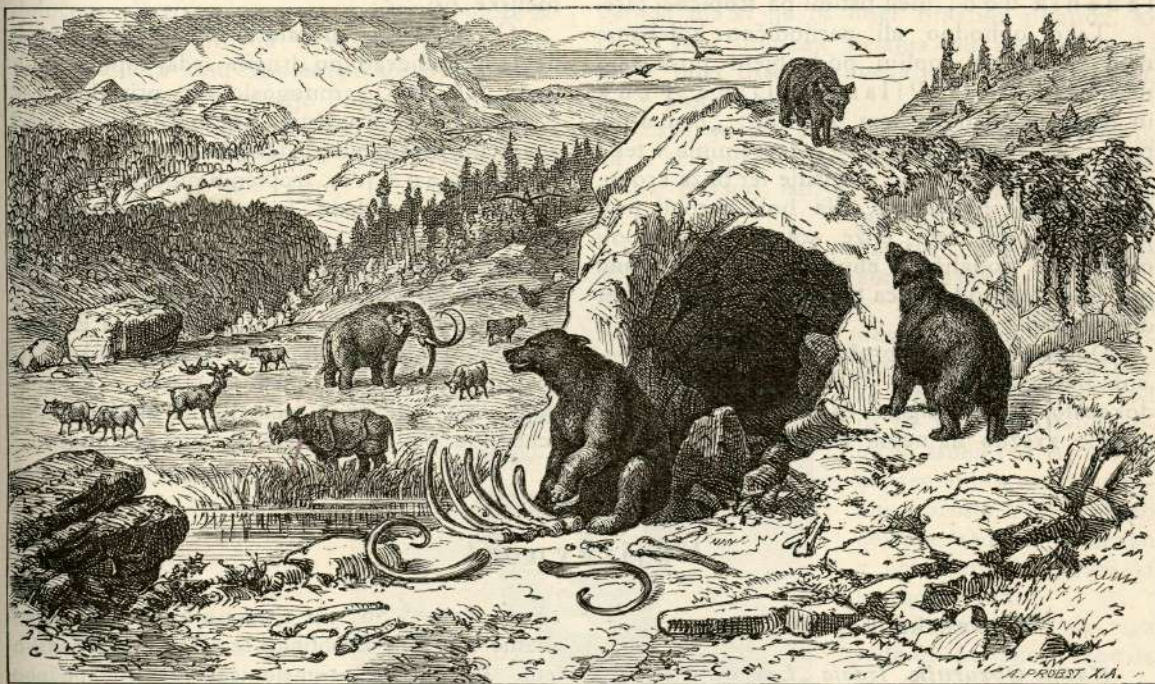
Dandanes nima Grenlandija nobenih prav stanovitnih prebivališč, zakaj Eskimi se le klatijo semtertje.

V nekdanjih, vsaj predzgodovinskih vekih pa je bilo podnebje na Grenlandiji vse drugačno, bilo je gorko — tropično.

Oglejmo si najprej zgodovinske čase. L. 986. so došli v Grenlandijo naseljenci iz Norvegije. Stari Norvežani 'Wikingi', pod vodstvom kralja Erika Rdečega so prvi veslali po širnem oceanu. Naselili so se po Islandiji in po

Grenlandiji in našli celo pozneje zopet pozabljeno Ameriko. Norveški kralj Harald Hardraade je poskusil ob Grenlandiji prodreti dalje proti severu. Tedaj namreč še niso poznali ljudje ne dolgih severnih nočij ne strašanske teme ondašnjih meglenih dnij. Sporoča se, da se je Harald z naporom vseh močij komaj rešil pred zijajočim brezdomom: 'Ginunga gap', na koncu sveta.

V trinajstem stoletju je imela ta dežela dvoje mest in 280 drugih stanovitnih naselišč in petnajst cerkvá. V tistih dnéh je bivalo po Grenlandiji nad deset tisoč duš. V zadnjih 600 letih pa je

Obraz iz srednje Evrope v predzgodovinskem času.

huje in huje pritiskajoči mraz pregnal vse naseljence ter ni ostalo drugih prebivalcev kakor domači Eskimi.

Misijonar Egede iz Norvegije, ki je obiskal Grenlandijo leta 1721., ni našel ondi nobenega Evropečana več —, hodil je po zapuščenih razvalinah nekdanjih evropskih naselitev.

Vse drugače je bilo vreme in podnebje na Grenlandiji v predzgodovinski starodavnosti. Tedaj je uživala ta dežela tako gorko in celo vroče podnebje, kakoršno uživajo sedaj prebivalci vročih tropičnih pokrajin spodnje vshodne Indije ali pa otočani na Cejlonu.

Kdo more to vedeti? Ugovarjate po pravici.

Odgovor: Grenlanška zemlja sama nam razodeva to zgodovinsko resnico; razodeva jo s

svojimi ostalinami in z okamenelimi tropičnimi rastlinami, zakopanimi v tleh grenlanških.

Mraz in ledeno podnebje, kakoršno je tam sedaj, pa tropično rastlinstvo, sta dvoje nezdržljivih nasprotij!

Švedski naravoslovec Nathorst je v tretjem zemeljskem skladovju pri Ugarangosuhi na Grenlandiji našel pernat list nekega tropičnega krušnega drevesa (Artocarpus), pa tudi odlomke lotosa, magnolije, figovega drevesa in druge. Ta znamenita najdba spričuje, da je koncem krednega posedanja zemeljskih skladov Grenlandija (nad sedemdeseto stopinjo severne širine) imela tako toplo podnebje, kakoršno imajo sedaj južni kraji, kjer rasto dandanes one rastline.